

การศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน
ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี

A study of Self-Learning Skills and Work Improvement
of the Graduate Diploma in Teaching Profession Students at Tapee University

ดวงตา อินทรนาค* และ แมน เชื้อบางแก้ว
Duangta Intaranak* and Man Chuabangkaew

ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000
Graduate Diploma, Teaching Profession, Faculty of Liberal Arts, Tapee University, Surat Thani 84000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: duangta@tapee.ac.th

Received: 25 October 2024, Revised: 18 February 2025, Accepted: 28 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ระดับชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 29 คน โดยสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน จำนวน 42 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง $t = 20.45 - 78.07$ และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.40$ และ $SD = 0.31$)

คำสำคัญ : ทักษะ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน

Abstract

This research aimed to study self-learning skills and work improvement of graduate diploma students in the teaching profession at Tapee University. The sample consisted of 29 first-year graduate diploma students in the teaching program in the academic year 2023, selected through cluster random sampling. The research instrument was the self-learning skills and work development assessment, which consisted of 42 items, demonstrating good quality with t-values ranging from 20.45 to 78.07 and a Cronbach's Alpha reliability coefficient of .92. The statistics used for data analysis included the mean, standard deviation, t-test, and Cronbach's alpha coefficient for reliability. The findings revealed that the graduate diploma students in the teaching profession at Tapee University showed a high level of self-learning skills and work improvement ($\bar{x} = 4.40$ and $SD = 0.31$)

Keywords : Skills, Graduate Diploma in Teaching Profession students, Self-learning skills and work improvement

บทนำ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นความมุ่งหวังของนักศึกษาทางการศึกษาตามความถนัดในสายงานอาชีพที่ตนเองมุ่งมาดปรารถนาเพื่อความสำเร็จทางการศึกษาให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในการทำงาน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านจริยธรรม และ 4) ด้านลักษณะบุคคลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 [1] ซึ่งทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญภายใต้ด้านทักษะและลักษณะบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานในโลกยุคปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 21 และเป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในการผลิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา [2] กล่าวไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสภาวะการแข่งขันของประเทศไทย การผลิตและพัฒนากำลังคนในภาคการศึกษายังคงเป็นไปตามศักยภาพและความพร้อมของแต่ละสถาบันการศึกษา สนับสนุนโดยแนวคิดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตที่สำคัญจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและความมั่นคงของประเทศก่อให้เกิดคุณภาพในการผลิตภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคปัจจุบันซึ่งมีนวัตกรรมใหม่ๆเกิดขึ้นในองค์กรและธุรกิจเกิดปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดและรวดเร็วระหว่างหน่วยงานต่างๆของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทระดับสูงของการสร้างเศรษฐกิจและความมั่นคง [3] ซึ่งจะต้องพัฒนาให้ประชาชนในประเทศใช้ความรู้ สร้างความรู้และการปรับปรุงพัฒนางานซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่จะทำให้สร้างและใช้ความรู้โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning : SDL) จะมีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เนื่องจากในโลกปัจจุบันความรู้ต่างๆสามารถถูกถ่ายทอดและเรียนรู้ได้โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง เช่น การใช้อุปกรณ์สื่อสารที่สามารถเชื่อมต่อสัญญาณจากอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลและติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ ผู้ที่มี SDL จะสามารถใช้เทคโนโลยีสืบค้นได้อย่างอิสระ (Independent Inquiry) ในการพัฒนาตนเองได้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่สะท้อนความคิด และค้นหา และการสืบค้นได้เรื่อย ๆ (Formative Inquiry) เป็นการสะสมความรู้ของผู้เรียนในการเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องใดเรื่องหนึ่ง [4]

ดังคำกล่าวของ Knowles ได้พัฒนาแนวความคิดมาจากทางด้านมนุษยนิยม (Humanism) มีจุดเน้นเรื่องความเป็นอิสระของแต่ละบุคคลที่จะเลือกทำในสิ่งต่างๆ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานได้สำเร็จ และการพัฒนาตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นมา (SDL) และยังได้กล่าวว่า SDL เป็นกระบวนการหรือเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในการศึกษาขั้นต่อไปโดยให้นิยามว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการของแต่ละคนที่จะเริ่มต้นเรียนรู้โดยอาจได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ตาม กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งเป้าหมาย การเลือกแหล่งความรู้ การใช้วิธีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงยังมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตนเองของมนุษย์ [5] ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตนเองสามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น [6] และยังเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยา มนุษยนิยม (Humanistic Psychology) ที่ได้มีการศึกษา สืบค้น ตรวจสอบกันอย่างหลากหลายและแพร่หลาย ดังเช่น [7], [8], [9] และ [10] ต่างศึกษาการจัดการการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning: SDL) พบว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ สามารถเพิ่มค่าเฉลี่ยโดยรวมของ SDL และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดี

ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษาคือทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการพัฒนาตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่างๆ อีกทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมทักษะนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งจากกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสร้างคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคปัจจุบันการส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะของการขึ้นานตนเองในการเรียนรู้จึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะทำให้เกิดประสบการณ์และศักยภาพในการแสวงหาความรู้ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาตนเองและผู้อื่น รวมถึงเป็นรากฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากนี้ยังเป็นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ในการเรียนรู้และทำงานซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาในมิติอื่นๆอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ระดับชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 59 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ระดับชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 29 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาตามกลุ่มเรียนที่มีการจัดรายวิชาโดยถือว่าแต่ละกลุ่มเรียนเป็นหนึ่ง “กลุ่มย่อย” (Cluster) ซึ่งมีจำนวน 2 กลุ่มและมีการสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาในการศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานของนักศึกษา

ระยะเวลาและสถานที่ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยใช้เวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2566 ถึง มีนาคม 2567 เวลาที่ใช้ในการทดลอง 2 คาบ และได้ใช้มหาวิทยาลัยตาปีเป็นสถานที่ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน

การสร้างแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 จัดทำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน สร้างประโยคข้อความเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน ทั้งเชิงบอกเล่าและเชิงปฏิเสธ เป็นแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน ประกอบด้วย 1) ความจำเป็นของการเรียนรู้ของตนเอง (The Importance of Self-Learning) 2) การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ (Learning Goals) 3) การแสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุและเป็นคน (Learning Resources) 4) การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง (Learning Strategies) 5) ทักษะการเรียนรู้ (Study Skills) และ 6) การประเมินผลการเรียนรู้ของตน (Learning Evaluation) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของ [11], [12], และ [13] โดยนักศึกษาจะแสดงความคิดเห็นในข้อความเชิงบอกเล่าว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนที่ได้จะเป็น 5, 4, 3, 2 หรือ 1 ตามลำดับ และแสดงความคิดเห็นในข้อความเชิงปฏิเสธว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนที่ได้จะเป็น 1, 2, 3, 4 หรือ 5 ตามลำดับ จำนวน 62 ข้อ

1.3 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน เสนอให้ผู้ร่วมวิจัยพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อนำผลการแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ร่วมวิจัยเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อความที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป [14], [13] และปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาในข้อที่ 17, 27, 39, 55 และ 61 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน จำนวน 62 ข้อ

1.5 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว จำนวน 62 ข้อไปทดลองใช้กับผู้เรียนเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 58 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้ t -test เลือกข้อความที่ใช้ได้โดยคัดเลือกที่ t -test มีค่ามากกว่า 1.75 ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ [15] และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) โดยมีการบ่งชี้ถึงถึงระดับความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ค่าความเชื่อมั่นจะต้องมากกว่า .70 ขึ้นไป [13] คัดเลือกแบบวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน พิจารณาจากค่า t ของแต่ละหัวข้อ หัวข้อละ 7 รายการ ได้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน จำนวน 42 ข้อ ในช่วงค่า t เท่ากับ 20.45 -78.07 และค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's α - Coefficient) เท่ากับ .92

1.6 จัดพิมพ์แบบวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน ฉบับสมบูรณ์ที่ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 42 ข้อ เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ผล

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สุ่มนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 29 คน ในการทำแบบวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน
2. กำหนดเวลาในการเก็บข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลาที่ใช้ จำนวน 2 คาบ
3. จัดเตรียมแบบวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน ที่มีค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ข้อที่มีค่า $t > 1.75$ และค่าความเชื่อมั่น $> .7$ ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน จากการ Try Out ได้ค่าอำนาจจำแนก ในช่วงค่า t เท่ากับ 20.45 - 78.07 และค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's α - Coefficient) เท่ากับ .92 จำนวน 42 ข้อ
4. ดำเนินการทดสอบด้วยแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ทางสถิติ
5. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากการวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานของกลุ่มตัวอย่าง [12], [13]
2. หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานโดยใช้สถิติ t-test และวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวัดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน

ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	$\bar{x}$	S.D.
ความจำเป็นของการเรียนรู้ของตนเอง (5)	4.34	0.33
การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ (5)	4.33	0.47
การแสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุและเป็นคน (5)	4.48	0.12
การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง (5)	4.49	0.17
ทักษะการเรียนรู้ (5)	4.52	0.26
การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (5)	4.27	0.41
ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน (5)	4.40	0.31

จากตารางที่ 1 นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางาน เท่ากับ 4.40 และ 0.31 สำหรับทักษะย่อยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะการเรียนรู้ 4.52, การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง 4.49, การแสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุและเป็นคน 4.48, ความจำเป็นของการเรียนรู้ของตนเอง 4.34, การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ 4.33, และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง 4.27 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนางานอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.40$ และ S.D. = 0.31)

อภิปรายผล

จากการวิจัยอภิปรายผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับปรุงพัฒนางานอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.40$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับ

ทฤษฎีแนวความคิดมาจากทางด้านมนุษยนิยม (Humanism) มีจุดเน้นเรื่องความเป็นอิสระของแต่ละตัวตนของมนุษย์ที่จะเลือกทำในสิ่งต่างๆ รับผิดชอบในการปฏิบัติได้สำเร็จและการพัฒนาตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นมา (SDL) ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ [16] มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้นและทฤษฎีการเรียนรู้ของรอร์ส มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง [17] การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้อบอุ่น ปลอดภัย ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่แล้ว โนลส์เสนอว่าในการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเรียนรู้กระบวนการเป็นสำคัญและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเรียนรู้ได้อย่างมากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายในมนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการ มนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตน มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถและเสรีภาพที่จะตัดสินใจและยังได้กล่าวว่า SDL เป็นกระบวนการหรือเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในการศึกษาขั้นต่อไป [5] และสนับสนุนด้วยงานวิจัย [9] ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพบว่า 1) สภาพทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) วิธีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองคือผู้เรียนเป็นคนบริหารจัดการด้วยตัวเอง จัดทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูล กำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคล กำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง จัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยคือให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งมั่น ตั้งใจจริง มีวินัย ควบคุมบริหารจัดการด้วยตัวเอง กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ แสวงหาแหล่งความรู้ มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และผู้สอนที่เป็นกัลยาณมิตรช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมอัตลักษณ์บัณฑิตมหาวิทยาลัย ศรีธาตุทิศเหนือเพื่อพระพุทธศาสนาเป็นศาสนทายาทที่ดี นอกจากนี้ [10] ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักศึกษาสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา รองลงมาคือจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยช่วยให้ทราบเป้าหมายของการเรียนและชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่าพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ "การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง" ($\bar{x} = 4.27$, $SD = 0.41$) ซึ่งหมายความว่านักศึกษายังมีข้อบกพร่องในการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนหรืออาจยังไม่สามารถวิเคราะห์หรือวิจารณ์ความสำเร็จและข้อบกพร่องของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผลตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเฉพาะในแนวคิด [5] ที่ระบุว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการกำกับตนเองจะต้องสามารถประเมินผลการเรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้อย่างต่อเนื่อง หากนักศึกษาขาดทักษะด้านนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างยิ่งยั้ง รองลงมาคือ "การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้" ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.47$) ซึ่งมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่อนข้างสูงแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการวางแผนเป้าหมายของตนเอง นักศึกษาบางคนอาจยังขาดทักษะในการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน วัดผลได้ และสอดคล้องกับการพัฒนาด้านซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนี้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดของ [18] ที่ชี้ให้เห็นว่าการตั้งเป้าหมายที่มีคุณภาพจะส่งผลโดยตรงต่อแรงจูงใจและความสำเร็จในการเรียนรู้ ในทางกลับกันพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ "ทักษะการเรียนรู้" ($\bar{x} = 4.52$, $SD = 0.26$) และ "การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง" ($\bar{x} = 4.49$, $SD = 0.17$) สะท้อนว่านักศึกษาสามารถปรับตัวและเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ดีซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง พฤติกรรมเหล่านี้อาจได้รับอิทธิพลจากการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือแนวทางการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) ซึ่งช่วยให้นักศึกษาสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง (Learning Styles) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าทักษะการพัฒนาตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้น ซึ่งเป็นทักษะด้านหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้มีการเรียนรู้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจากกระบวนการเรียนการสอน และจากการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบันที่จะต้องส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะของการชี้นำตนเองในการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลมีประสบการณ์และมีศักยภาพในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตต่อไปและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่างๆ และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนรู้แบบ Project-Based Learning, Problem-Based Learning และการเรียนรู้เชิงสะท้อน (Reflective Learning)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้เครื่องมือวิจัยที่หลากหลาย นอกจากแบบสอบถาม ควรใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้เข้าใจความคิดและบริบทของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น อาจเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ หรือแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้เข้าใจภาพรวมของการพัฒนาทักษะผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก. หน้า 28-31; 2565.
- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด; 2560.
- [3] สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ 2544-2553 ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ; 2547.
- [4] Teo, T., Tan, S., Lee, C., Chai, C., Koh, J., Chen, W., & Cheah, H. The self-directed learning with technology scale (SDLTS) for young students: An initial development and validation. *Computers & Education*, 55: 1764-1771; 2010.
- [5] Knowles, M.S. Self-directed learning: A guide for learners and teachers. New York: Association Press; 1975.
- [6] Hiemstra, R. Self-directed learning. In T. Husen and T. N. Postlethwaite. *The International Encyclopedia of Education* (second edition). Oxford: Pergamon Press; 1994.
- [7] อมรินทร์ เทวตา และคณะ. การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SDL) โดยการทำแผนธุรกิจเพื่อพัฒนา SDL ตามแนวคิดคุณลักษณะส่วนบุคคล. คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.; 2557.
- [8] เขมกร อนุภาพ. การใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2560.
- [9] ณัฐวรร เรืองวิทยาวงศ์. แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2565.
- [10] วชิรา อยู่สุข. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.วารสารศิลปศาสตรราชชมงคลสุวรรณภูมิปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2566); 2566.
- [11] Likert, R. A technique for the measurement of attitude. *Archives of Psychology*, 22(140), 5-55; 1932.
- [12] Ary, D., Jacobs, L. C., Razavieh, A., & Sorensen, C. *Introduction to Research in Education*. Australia: Thomson Wadsworth; 2006.
- [13] ไพศาล วรคำ. การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 13). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์; 2565.
- [14] Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association (60th, San Francisco, California, April 19-23, 1976), 1–35. Retrieved December 29, 2023. from <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED121845.pdf>; 1976.
- [15] ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2543.
- [16] ทิศนา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
- [17] Rogers, C.R. *Freedom to Learn*. Columbus, OH: Charles E. Merrill; 1969.
- [18] Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice*, 41(2), 64–70. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2